

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An teneatur ad restitutionem eligens dignum omisso digniore, cum
digniorem eligere teneretur. §. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

fructuum. Quod tamen sequestrum semel positum non remouetur, tamen postea possessor obtineat aliam sententiam in sui fauorem, vt relato Puteo decis. 133. num. 1. & decis. 305. num. 2. lib. 1. tradit Gonzalez gloss. 6. num. 1. & 4. Garcia 9. p. de benef. c. 2. n. 2. 4. Dixi si appellans obtineat sententiam in curia: nam ex alterius sententia sequestrum non apponitur, vt bene notat Gloss. suprad. elem. verbo promulgata.

8. Sed quid dicendum cum index ordinarius, à quo appellatur, non mittit electum in possessionem beneficii? Credo tunc posse iudicem appellationis cum mittere, pro quo sententiam fert, non obstante appellatione prioris electi. Quia tunc prior electus non spoliat possessione, & ex alia parte index appellationis in causa possessionis est primus index. Quod à fortiori est dicendum, quoties aliquis ex competitoribus ante electionem ordinarij appellat à gratamine sibi facta, v. g. quod non admittatur ad examina, vel quod aduersarius admittatur, vel quod non concedatur terminus competens, & alia similia, pro quibus dari potest appellatio, cap. 1. de dilationib. cap. ex parte. el. 2. de appellation. ob cuius appellationem, si index appellationis non solum iudicat de illo articulo, sed iudicium ferat de causa principali, vt aliquando facere potest, vt tradit Couar. pract. quæst. 6. 9. per totum. In tali casu à se electum mittere poterit in possessionem, sicuti si ordinarij index esset. Quia est primus index, neque aliquem à possessione spoliat: sic optime notauit Gonzalez reg. 8. Cancell. gloss. 6. num. 222.

9. Insuper inquires, an si electus ab ordinario, & missus in beneficii possessionem, à qua electione reiectus appellauit, decedat, vel aliud beneficium incompatible obtineat, eo ipso extingatur ius appellantis? Garcia 9. p. de benef. c. 2. § 1. n. 154. negat extingui; quia esto ad examen non possit primo possessionem beneficii prouocare, alijs tamen vijs probare poterit se digniorem esse, & iniuste fuisse reiectum. Mihi tamen contrarium placet. Quia non video qua ratione pro appellante ferri possit sententia iniuste fuisse prætermisum, si electus non tenetur se defendere. Adde in sententia Garcia affirmantis electionem digni omisso digniori, validam esse, esto veniat rescindenda, est manifestum, non posse appellantem ius appellationis prosequi; quia appellans non potest obtinere sententiam in sui fauorem, nisi simul obtineat, vt rescindatur electio prius facta: electio prius facta rescindi non potest, cum potius morte electi sit extincta, & beneficium vacet, Ergo appellans non potest prosequi ius appellationis.

§. IV.

An teneatur ad restitutionem eligens dignum omisso digniori, cum digniorem eligere teneatur;

- 1 Eligens indignum ad restitutionem obligatur.
- 2 Eligens dignum omisso digniore, non est obligatus restituere Ecclesia.
- 3 Digniori esse obligationem plures negant.
- 4 Alij affirmant.
- 5 Resoluitur probabilis esse, obligationem nullam esse restituendam.
- 6 Excipio beneficia, qua competitorum concursu prouidentur.

1 Si elector indignum eligit, omnes conueniunt obligationem habere reparandi Ecclesie damna inde secuta; quia iniuriam Ecclesie intulit, & contra obligationem debitam proprio officio processit. Quapropter solum de electione digni omisso digniori est controuersia, an restitutio aliqua facienda sit, & cui est facienda?

2 Et quidem nullam esse obligationem restituendi Ecclesie mihi certum est; quia Ecclesie nulla introgatur iniuria, cum competens minister assignetur ei, cuius labor stipendio sibi dato adæquatur. Et confirmosli dominus vineæ vellet, vt in eius vinea conducere operarij præstantes; vero prætermisiss diligentionibus diligentes conductes, quotum labor adæquaretur stipendio, non esses obligatus aliquid domino restituere; quia nullam illi iniustitiam facis, cum labore offeras stipendio æqualem, sic in præsentia, & tradit Lessius lib. 2. de iustit. cap. 34. dub. 15. num. 74. Molin. de Hispano. primogen. lib. 2. cap. 5. num. 57. Dices. Ecclesia episcopalis ministris decimas concedit ea conditione vt suum officium recte exequantur, & consequenter, vt digniorem ministrum eligant in concursu digni. Ergo cum dignum eligunt, digniori omisso, obligationem iustitie lædunt ex decimali contractu ortam. Ergo tenentur reparare, quanti astimabitur defectus dignioris prætermisiss: Respondeo cum Petro Nauarra lib. 2. de restit. cap. 2. num. 136. concessione decimali non imbibit obligationem eligendi digniorem, neque expressè, vt de se constat, neque tacitè. Quia decimæ dantur Episcopo, vt pastores eligat non cum obligatione, & conditione eligendi digniores, sicuti non dantur cum obligatione concionandi, & gubernandi meliori modo quo possit, tamen dantur sub obligatione concionandi, & gubernandi, ministrandique officium plenè, & sufficienter.

3 Digniori autem prætermisiss est difficultas; an debeas aliquid restituere? Quia in re est prima sententia negans; quam tradit Adrian. in 4. rati. de restit. cap. quia iam determinatum est. Nauarra cap. 17. num. 71. & seqq. Sol. de iustit. lib. 4. quæst. 9. art. 3. ad 6. Couaruias reg. peccatum. 2. part. §. 7. num. 6. Molin. de Hispano. primogen. lib. 2. cap. 5. num. 57. Gutierrez lib. 2. canon. quæst. cap. 1. num. 47. Valent. 3. tom. dist. 5. quæst. 7. num. 2. 6. quæst. Tolet. lib. 5. cap. 4. vers. 4. cap. 78. Azor. 2. part. in fine. mor. lib. 6. cap. 15. quæst. 2. Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 5. Rebell. 1. part. lib. 3. quæst. 4. §. 5. & alij.

Fundamentum est, quia obligatio restitutionis nasci non potest nisi ex læsione commutatiuæ, iustitie at nemo ante electionem vel præsentationem ius habet iustitie, vt beneficium sibi conferatur. Ergo digniori prætermisiss nulla est obligatio restitutionis. Minorem probo; quia beneficium est stipendium ministrorum laborantium in vinea domini; datur enim ob officium ibi impensum. Non tamen est premium ministris ob eorum dignitatem constitutum, neque stipendium ob laborem, quem ante acceptationem beneficii expendierint. Ergo dignioribus ministris non est beneficium specialiter debitum. Item si beneficium digniori esset specialiter debitum, dignus cui esset collatum, obligaretur illud dimittere. Tum ratione iniuste acceptationis. Tum ratione rei acceptæ, quæ in digniorum transference potest. At nullus accipientem hæc obligatione adstringit. Ergo neque elector illa adstringendus est. Præterea non sunt obligationes multiplicandæ abque firmo fundamento, at nullum apparet firmum huius obligationis. Nam esto Ecclesia electoribus præcipiat digniores ministros eligere, ipsique infideles existant digniores omittendo, cum ipsis eligendis nullum speciale ius concesserit; non videtur contra iustitiam aduersus eligendos peccare, sicuti non peccaret contra iustitiam æconomus, cui dominus vineæ preciperet vt conduceret suæ vineæ, quos operarios digniores ueneret, tamen infidelis, & inobediens est. Adde, beneficia tamquam bona communia essent clericis debita, ob eorum dignitatem, collatio facta digno, omisso digniore, nequaquam subsisteret, vt potest de re aliena, & alteri debita, consequens nullo modo à doctoribus admittitur. Ergo dicendum est nequaquam digniori beneficium proprie deberi.

4 Secunda sententia præcedenti contraria affirmat digniori prætermisiss esse restitutionem faciendam, quantum zelum potest ius, & spes, quam habet beneficii consequendi sic Paludan. dist. 15. quæst. 2. art. 2. num. 11. Caietan. 2. quæst. 6. art. 2. ad 4. in 3. dubio. Aragon. ibi. art. 2. Salon. quæst. 63. art. 4. contron. 3. concl. 4. & ibi Bannes Siluest. verbo restitutionis. quæst. vlt. vers. 2. Ioann. Lopez instruit. consens. 1. 5. cap. 15. §. 1. 1. Petr. Nauarra lib. 2. de restit. cap. 2. num. 176. Man. Rod. 1. 1. tom. cap. 108. num. 6. Bart. Med. in sum. lib. 1. cap. 14. §. 32. Petrus. delm. 2. p. tract. 8. cap. 4. concl. 1. Gab. Valq. opus. de benef. cap. 5. §. 3. dub. 17.

Ratio præcipua est, quia communiter doctores tradunt omittentem digniorem, & conferentem digno beneficium peccare peccato acceptationis personarum, & contra distributiuam iustitiam. Ergo obligatur digniori damnum factum reparare. Tum quia respectu illius fuit iniustus distributor, in qua iniustitia permanebit, quousque digniorem prætermisiss indolentem ferret. Tum quia aduersus obligationem proprii officij deliquit, ratione cuius obligatus erat dignioribus beneficia impertiri.

5 In hac graui, & perdifficili quæstione dicendum est probabilis esse nullam esse obligationem restituendi dignioribus prætermisiss, cum dignus eligatur ad beneficia, quæ abique prauo examine, æmulatione, & concursu competitorum prouidentur. Mouet authoritate, & fundamentis primæ sententiæ. Nullus enim, tamen dignissimus sit, habet ius ad beneficium nisi sub conditione, quod conferens ei voluerit conferre, Ergo antecedenter ad hanc voluntatem solum habet ius ex quædam decencia, & proportione in eius dignitate fundata, quæ pertinet, vt potius ipsi, quam alijs beneficium conferatur; sicuti operarij digniores ius hoc imperfectissimum habent, vt potius ipsi quam alijs ad laborem vocentur, non tamen ex iniustitia hæc vocationem petere possunt; sic in electione beneficiorum, quæ absque prauo examine, æmulatione, & competitorum concursu prouidentur, contingit. Neque elector in eligendo digno ad hæc beneficia omisso digniori, committit proprie ritium acceptationis personarum, sed per quandam quasi analogiam. Neque peccat aduersus obligationem ortam ex officio, (sed solum aduersus obligationem ortam ex præcepto, & mandato Ecclesie, cui infidelis, & inobediens est non tamen iniustus. Et ex his soluitur ratio secundæ sententiæ.

6 In beneficiis autem, quæ competitorum concursu prouidentur, longe probabilis existimo, obligationem esse restituendi digniori omisso, cum digno beneficium conferatur, & obligationem esse restituendi digno, cum indignus eligatur sic vltra doctores secundæ sententiæ hæc conclusionem defendunt Mo. Ioann. Gutierrez. Rebellus, Lessius supra, imo Man. Rod. & Nauarra relati pro secunda sententia, de hoc casu